

Nepotpisani se dopisi se tišaju.
Priopćana se pisma tiskaju p. 5
nrt. svaki redak. Oglasi od 8 re-
dakata stope 60 nrt., za svaki redak
više 5 nrt.; ili u slučaju opće sajza
uz pogodbu sa upravom. Novci se
ili još poštarskom naplaticom (a-
segno postale) ne administriraju.
"Naše Sloga" Ime, prezime i naziv
postača veću točnu oznaku.

Komu hat nadodje i u vreme,
akca to javi odgovarjuću u otvo-
renom pismu, za koje se ne plaća
postača, ako se izvještaje:
"Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slagom rasta male stvari, a neologa sve pokvariti. Nar. Pov.

Dimitrij Slavjanskij u Trstu.

Glasovito pjevačko rusko družvo pod vodstvom umjetnika Dmitrije Slavjanskog Agrenjeva svratilo se na svojem umjetničkom putovanju i u Trst, da počaže i ovdašnjenu občinstvu svu krasotu ruske narodne pjesme.

Dimitrij Slavjanskij putuje sada devet mjeseci Europom svraćajući se u sve poveće gradove i žanjući svuda ujveću pohvalu i najviše priznanje. Cio slavenski svjet, dapače čitavu Europu i dio Amerike zatara njegova vokalna kapela russkimi i u obće slavenskim pjesmama, bogatim djevičanskom krasotom i divnim milozvućjem. U njegovom zboru od 50 članova, mužkog i ženskog spola, imade takovo obilje krasnih glasova, da njim se baš pokloniti valja.

Za vreme zadnje svetske izložbe u Parizu, nemoguće Francuze dosta donahvaliti umjetnika i njegov zbor a baš i strog i priznati sudije u pjevu i glasbi, izjavile prošlog mjeseca jednodušno, da je Slavjanskog pjevačko družvo nedostizivo. Koliko vredi takav sud bećke kritike, protivnike inače Busiju i svega što je slavensko, netreba nam tekar izicitati. Istočato pohvalno izrazile se Madjari u glavnem gradu Pešti i drugud, gdje je ovaj zbor pjevao. Uvažili se pakovo, te da su upravo Madjari najljuci protivnici Rusije, tada je doista njihova pohvala i priznanje najbolja, ako možda i nenačrtačnija, svjedočba russkim pjevačem.

Za sve te pohvale, za sva priznaju i sjajne ovacije russkim pjevadom u tudjini izkazane doznačala su i ostala slavenska plemena. Doznašmo zato i mi južni Slaveni i veselimo se od sreća slavi sjeverne braće i pobedi slavenske narodne pjesme.

Nije dakle čudo, što je i nama življe zakucalo srce kad doznašmo, da će i u našu krajeve slavenski umjetnici, da ćemo se i mi nasladjivati čistom, prostonarodnom a k tomu vrlo drevnom slavenskom pjesmom. Veselimo se sa susjednom braćom što će i u naših središnjih zaoriti potkratinska pjesma, koja nam crta rije život najvećeg slavenskog plemena sjećajući nas svojim miloglasjem, jednostavnosću i naravskom krasotom našega duševnoga zajedničta. Tim osjećaji očekivamo i mi u Trstu željno dolazak pjevačkog družva Dmitrije Slavjanskog. On dodje i pobedi! Sve što smo o njegovom umjetničkom djelovanju čuli i čitali obistinilo se na dlaku, dapače možemo kazati bez pretjerivanja, da nemože biti nepotvarene slavenske duše, koju nebiti tako pjevanje diglo nebu pod oblake.

Ovdje je priredio Slavjanskij četiri koncerta i to dne 1., 2., 3. i 5. marta u najvećem kazalištu, "Politeama Rossetti". Za njegov dolazak doznašmo mi u gradu tekar koji dan prije prvoga koncerta a izvajsko občinstvo dapaće i kasnije.

Tršćanski listovi — malom izim-

kom — oglašće dolazak umjetničke njim odobravanjem, već i tim, što su družbe sasvim jednostavno bez obične ljepo odlikovali slavenske umjetnike vike i krike. Občinstvo nebjaje dakle poddariv njim skupocenih vjenaca, prepođeno o valjanosti i uspjehu russkih pjevača a još manje pripravljeni, da iste kako valja shrati i oceni. Uvez u obzir sve to pa neobično ne povoljno vreme, koje vlasta skoro mjesec dana u Trstu, to nebjaje deista posse bezrazložna bojazan naših rođeljuba, da bi mogli raski umjetnicu mjesto slave žeti u Trstu — buru. No bojazan ta bijaše na radost našu ovđe neumjestna. Talijani Trsta poveli se doduće za svojimi časopisi ostavši najme kod kuće il zabavljajuć se na kojekavik ludorijah u manjih kazalištih, nu to nas nije nimalo smelo. Toho liberalnu štampu posluhnuo je i nazovi liberalno talijansko pučanstvo Trsta. Koli ta štampa toli ovđašnji Talijani pokazaše i ovom zgodam, da je u njih zaslispjlenost i strast već negoli u ikojeg drugog prosvjetljenog naroda.

Na mržnju proti Slavenstvu, na koju zaborariše bar za časak tvrdi Niemci i oholi Madjari, nemoguće zaboraviti naši liberalni (!) Talijani. Umjetnost, koja nepita za jezik il za narodnost, koja je sveobča, koja ne poznaje kod naobraženog sveta politike, toj umjetnosti nebjaje mješta u okorjelih srčih liberalnih vikača. Njihovi listovi šutili su stranom i poslije pojedinog koncerta il su zlorado uspjeh istih — uz neslane šale i opazke — priznati morali, no šutnja njihova il makar i dijomično priznaje od veće je za nas važnosti nego li kad bi bili Bog zna kakve hvalopjeve izjedivali. Istini za volju priznati nam valja, da ovđašnji njemački list čini u tom iznimku pišće o svih četirih koncertih kao što se trieznu i ozbiljnu listu dolikuje.

A što da rečemo mi o tom pjevu? Mjesto nas odgovorilo je svake večeri mnogobrojno občinstvo, koje se bogato nasladjivalo kod svih četirih koncerta. Občenit sud jest taj, da takova pjevanja nebjaje i neće valjda tako brzo biti u Trstu. Veće točnosti, ljepši melodijski i krasnijeg izvadjanja neda se valjda niti pomisliti. Očarali nas upravo vilinski glasovi koli pjevačica, toli oni drobne djelice, dečim su nas silni i duboki glasovi mužkaraca do dne duše potresi.

Kad se pakovo svi ti mješoviti glasovi složiše u skladan pjev, pomiskimo nehotice, da više nismo na zemlji već u nebeskim dvorovih, gdje se ore anglo-sakske pjesme.

Koje dakle čudo ako je oduševljeno i uznešeno občinstvo, sastojeće od 90 po st. Slavena takovomu pjevu pjeskaško bez konca i kraja? Da, Slaveni Trsta i okolice pa iz susjednih pokrajina Goriske te Istre pokazali su i kroz ova četiri večera, da znadu dostojno uvažiti i oceniti nedostizivu vještina pjevača i nemadkriljivu ljepotu slavenske pjesme. Tomu osjećaju, priznanju i zadovoljstvu dali su oni dovoljna oduška i dokaza nesamo obil-

ljepo odlikovali slavenske umjetnike, podariv njim skupocenih vjenaca, prekrasni kiti cvjeć i drugih darova.

S takovim sjajnim i vidljivim uspjehom bijaše bez dvojbe posve zadovoljni naši mili gosti a zahvalno njim občinstvo naše neće doista nikada zaboraviti na slasti, koje je uživalo u Trstu prihv dana mjeseca marta 1890. godine.

§ 12. Doznačka i izplata dopunitbe občinske slijedi dosadašnjim običajnim načinom, pomoćnikom onđe, gdje i do sada, kod njima predstavljenoga župnika.

Prošnjom kakva novo imenovanog župnika mogu mu od početka službe unaprijed teći ona plaće, koje su bile učuvane od njegovih predstavnika doznačkom njegove konačno ustanovljene dopunitbe popraviti.

Ako se u roku opredeljenom i u §. 2 fasiča ne predaće, tada se mora utemeliti buduće izplaćivanje ovih plaća i radi načlade već izplaćenih prinoša potrebito popraviti.

§. 13. Ako je ovđe ili pri poravnanju sa konačno pripoznatom dopunitbom kongrue jedna naklada viša od dvadeset forinta za religiozne zaklade, tada moraju se izplatiti u dva mjeseca roka.

§. 14. Provizori, kojim je povjereni uprava vremenskih župničkih posjeda, ovlašteni su uzeti doštuenu svoju plaću od dohodaka plodova, i istu staviti u trošak interkalnog računa.

Ovim mjerilom ostaje se gleda obratna prihoda i troškova plodova (interkalarni račun) kod dojakošnog propisa.

Utemeljene misle imaju se računati po cieniku diocese.

Ako njihova plaća ne došije nego 30 sunita, zato ipak moraju oni utemeljene misle čitati po cieniku dioceranskom.

Nagrada provizorom, koji služe u više župa, mora se ustanoviti u smislu §. 5, alinea 3 zakona, obziron na udaljenost, broj župljana u izpravnjenih županijama od zemaljske vlasti uz usslušanje ordinarijata.

§. 15. Za osiguranje mirovinских plaća župnika, koji se moraju staviti u mirovinu, ima se podnjeti ujedno i suvišni dohodak plodova, koji su bili u njihova upravljanju pri njihovu primjenu u mirovinu.

Ako gledo dohodaka plodova nepočesto uprava sastavljena fasija po načelih zakona od 19. aprila 1885. (D. Z. L. Br. 47), tada dotični prosic mirovine može u molbenici putem ordinarijata dostaviti zemaljskoj oblasti i fasiju sastavljenu po načelih ovoga zakona za predtečno osiguranje, da bude primljen mirovinu, a tunc se mora konstatovati obstoju li kakav razpoloživ suvišak plodova, a za izpravu toga upotrebljuju se gori rečeni propisi.

§. 16. Ova naredba stupa u krijept 1. febara 1890., a istim danom ne vrije odredbe ministarjanske naredbe od 2. julija 1885. (D. Z. L. Br. 99).

Gautsch, a. r. Dunajevski, a. r.

Pogled po svetu.

Trst, dne 5. marta 1890.

Austro-Ugarska: Kako javljaju bečki listovi imali bi se obaviti načnadi izbori za pojedine zemaljske sabore početkom mjeseca junija. Pošto ćemo imati i u našoj pokrajini četiri načnade izbora t. j. za izvanske občine političkoga kotara Volosko dva, jednoga za gradove u istom kotaru, te napokon jednoga za gradove Pulu i Vodnjan. Preporučamo našim pravnikom u jednom i drugom kotaru, da se dadu na rad na vremje.

Spomenimo na ovom mjestu u zadnjem broju, da je istarski zastupnik de Franceschi interpelirao ministra pravosuđa radi tobož pristrana postupanja sudbenoga pristava g. Okretića u Pazinu prigodom sudske iztrege protiv dvojicu Talijana iz Pićna. Značiteljai smc kako će odgovoriti mini-

star na tu reč bi neosnovanu interpelaciju. O tomu govorimo potanje među raznim viestim.

Ceski listovi pišu da će se sastati česi, sabor mjeseca svibnja na kratko rasjedanje, da prihvati česko-njemačku nagodbu.

Trošloga petka govorio je u sjednici čarbinskoga veća zastupnik Krownawetter proti zakonskoj osnovi o svetočijskoj kongrui izdvoju, da se učinu državna sredstva trošiti u čvrene svrhe.

Liberatni njemački listovi pišu, da neima nade, da bi došla zakonska osnova o promjeni školskoga zakona tako brzo na dnevni red. Tomu da je razlog njemačko-česka nagodba a i Poljaci, da bi proti promjeni glasovali sa liberalci, koji su njim obećali, da će glasovati za predlog, da se briše dug državi za ezoner u Galiji.

Zemaljski sud u Pragu potvrdio je zaplijenu mladočeske izjavu proti česko-njemačkoj nagodbi.

U Moravskoj nadaju konzervativni veleposjednici kompromis liberalcem i umjerenoj stranci u zemaljskom saboru, no neima mnogo nade, da bi posljednji pristali na ikakav kompromis, koj ujim uduzimlje više mjesta u saboru.

U Madjarskom saboru jesu na dnevnem redu sablaznivi prizori. Umjrena i skrajna opozicija udara bezobzirno na vladu, navlastito na ministra predsjednika Tiszu. Govori se dapače iznova, da će ministar predsjednik napokon odstupiti.

Srbija: Srbski poslanik Pašić, koji boravi sada u Petrogradu, imade tamo obaviti važnu političku zadaću. On da će najprije izvestiti ministra Giersa o srbsko-ernogorskem savezu, zatim da će mu dati nekoja razjašnjenja srbske vlade o nekoj pitanjih, koja se imadu riešiti između Rusije i Srbije i napokon, da mu je izjaviti čvrstva učijernjene odanosti srbskoga naroda napram ruskomu caru.

Bugarska: Namjera ministra Stambuleva, da prisili velevlasti na priznanje princa Koburga bugarskim knezom povodom Paničine urote, splavati će po Dunaju: Austrijska vlast, da mu je ju odgovorila, da ona toga pitanja nemože prva potaknuti već da to spada na Tursku. Ova pak neima volje ni sile, da to zaspalo pitanje probudi i rieši.

Francuzska: Ministar utarnjih posala Constance da je ostavku a na njegovo mjesto stupa zastupnik Bourgeois. U prvoj sjednici parlamenta, kadno se je novi ministar predstavio zastupstvu, razv svoj radikalni program, uslijed čega bijaše vlasti glasovane povjerenje sa 249 proti 200 glasova. Umjereni republikanci naziru u imenovanju novoga ministra pobjedu radikalne stranke. Kano uzrok Constanstovog odstupa navadja se i to, što je on bio protivan, da bude Francuzska zastupana na berlinskoj radničkoj konferenciji.

Italija: Dne 2. t. mj. slavio je sv. Otac osamdesetgodisnjaku te mu tom prigodom čestitati svi vladari. Na čestitku kardinala odgovorio je sv. Otac, da su njegovi dani održani, budućnost da je tamna, on da će se od sada baviti poglavito socijalnim pitanjem, kod čijega riešenja da moraju sudjelovati svi oni, koji imadu moći u ruci.

Njemačka: Kod užih izbora dne 2. t. mj. bijaše opet izabrana većina opozicionih zastupnika. U novom saboru igrati će glavnu ulogu liberalci i socijalisti, koji posjeduju jesu pravi tru u peti kneza Bismarck.

Franina i Jurina

- Fr. Ča da su oteli u Reke Hrvata za pototu?
- Jur. Žać nebi, ter ga imaju i Volosčaci kade j' gola Talija.
- Fr. Bog se smiluj, ter on ni još Hrvat.
- Jur. Tako neden drugo, san misle onega ki je ja.
- Fr. Ma ni ni on, koliko znam jas.
- Jur. Vejsega zlodej je ni ne, ma le učera na Skradinje i na tače „Još Hrvatska“ propala“ zabugarit.
- Fr. To mu j' trebada ostalo da mlađost.

- Fr. Ala ma se neki razkrgal u mlađem „šumieru“ na tijanskega giavara.
- Jur. Muči no, ni ga dela brač place, tako te i tijanski knjeli svoj parat dobit.

Različite viesti.

Imenovanje: Gospodska ili gornja kuća u Beču imenovala je predsjednika privrednoga suda u Trstu preuzešenoga g. dra Josipa Defascisa članom državnoga sudista.

Vjenčali se: Is Omišija javila nam prijatelj, da su se tamo vjenčali dne 17. pr. mj. dva naša vredna učitelja i čestita rođendana za dve ljepotice sestre iz rođljubne obitelji Lesica. G. Ivan Mahulja, učitelj u Dobrinju uao gčnu. Katicu, a g. Ante Turato, učitelj u Omišiju gčnu. Marinu. Bilo sretno mladim parovom!

Diocezanska vesti. Veleč. g. Anton Urbanaz, župnik u Momjanu imenovan je župnikom Miljak. — G. Fran Albertini imenovan je župe-upraviteljem u Momjanu.

Dne 25. t. mj. premiun nakon dulje težke bolesti duhovni pomoćnik kod sv. Antona novoga u Tratu g. Ivan Scabar. Počivao je u miru!

Dmitrij Slavjanski Agrenjev. Na prvom mjestu današnjega broja govorimo občenito o krasoti ruske narodne pjesme i o uspjehu, koje je postigao g. Slavjanski u četiri koncerta, priredjenih dne 1., 2., 3. i 5. t. mj. u kazalištu „Politerna Rossetti“ u Trstu. Da rečemo još koju pobliže o tih koncertima. Kako je ju rečeno bijaše kazalište usupor protivčine naših Tijeljina i uprkos nepovoljnu vremenu svake većeri neodekovano dobro posjećeno. To vredi ogobito za treću večer kadno bijaše ureten poslije koncerta. Sve prostorije ogromnoga kazališta bijahu našim občinstvom zaposjednute. Rekosmo našim občinstvom i to punim pravom, jer Tijeljani izostale demonstrativno, te bješte uz Slavene samo ponješto Njemačke i Grke.

Pjevačka družina Slavjanskoga broji 50 osoba: 12 gospodge, 18 dječaka (soprani, alii) i 20 odraslih (tenori, bassi). Solistica gđica Nadina Slavjanski Agrenjeva; solista (tenor) ravnatelj pjevačke družine g. Dmitrij Slavjanski Agrenjev. Cela pjevačka družina nosi na koncertih bogatu, zlatom i crnim kamenjem urešenu, prava staro-ruska nošnja iz XVI. i XVII. veka.

Na koncertih pjevali su ponajviše ruske narodne pjesme i to: 1. o) Epske pjesme počeci od IX. veka o glasovitim bajoslovnim orijaših, pa pozne pjesme o pokrštanju Rusa za dobne kneze Vladimire; b) drevne plesice i događaji; c) pjesme o starorusskih svećanstvih i običajih, pjesme ljubovne i svatovne; d) povijesne pjesme i e) vesele i žalostne pjesme svih vječova. U evakov koncerta posvetili su posebni dio i ruskoj crkvenoj glasbi, te je sabor odraslih i dječaka pjeva „a capella“ razne crkvene pjesme.

Izvajanje pojedinih pjesama bijaše upravo savršeno. Mi sudimo — prem nestrukovnjaci — da je Slavjanski svojom državom nenadikrili. To očitiamo slušajući ono skladno i miloglasno pjevanje na kojem nam se slavensko naše srce puno veselje i ponos. U tom bo se pjevju zrcali čitavo bitje, čisto srce i svjetli slavenski život. Dodajmo tomu, da se prostoranodno pje-

vanje spaja u najljepšem angloštu sa milavčinom i uvjerenim crkvenim pjevom, a njima moralo nejednako drugačje postupati nego s našim nevjoljivim putom. Znakovi su to, da se bližaju vremena, kada budemo i u Istri i vi jednaki pred zakonom, bili bogati, ili siromasi, bili ovi ili one narodnosti. Nadalje imamo istaknuti, da je Josip Bradicich u Piču bio prijavljen sudu, da je bučao proti tamošnjemu dekanu, te čujemo, da je uslijed toga u poštednje vrijeme podignuta proti njemu od c. kr. državnoga odvjetništva u Rovinju obučujući radi prestupka ex 305 kaznenoga zakona.

Samostalne i neodvisne činovnike valja prijaviti, da se prestrše, jer kamo čo doći talijanska stvar, ako budu činovnici slavenke krti nepristrani i po takonu postupali? Ako bi se to imao tužiti na strogost, to je naš narod. Pošto su nam proučnici pokazali put, to nećemo ni mi zamaskirati javljati višim oblastim pojedine čine. —

Nerado dotakli smo se ovoga predmeta, nu pošto su zasi protivnici inicijali na tajet jedan čin svrši se kod ovoga c. kr. suda, to jin poručamo, da bi bili mnogo bolje učinili, da pitaju ministra pravosudja, dali su mu poznate neurednosti, što ih je odkrio prošloga mjeseca kod ovoga suda g. dr. Fiocchi, ces. kr. predsjednik rovinjskoga tribunala; nemarost takve, da je karnost sud ces. kr. prizivnog suda u Trstu odmah suspendirao od službe c. kr. kotarskoga suda g. Antoniazzu te upravu suda povjerio g. Markuliu, dosada c. kr. adjunktu u Kopru. Bolje bi bili učinili, da pitaju g. ministra, kako dolazi, da stranke nemogu kod ovoga suda dobiti rješenja na svoje podneske nego stopram poslije osam, deset i više mjeseci. Bolje bi bili učinili, da pitaju g. ministra, kako dolazi, da se zakonski propisi o jeziku kod ovoga suda nepoštuju: kako se izdvajaju na hrvatske podneske talijanske odluke i kako se hrvatske molbe za grunitvenu knjigu unasaju talijanski. Mogli su još mnogo toga pitati, što bi se kod ovoga suda popraviti moglo, a naratio, kako se inačicači činjenica, da su napisci kod ovoga ces. kr. suda izključivo talijanski, premda je pučanstvo cijelog slobdenog kotara izključivo hrvatske narodnosti.

Koncert „Tržaškoga Sokola“ biti će u nedjelju dne 16. t. mj. u hotelu „Europa“. Sudjelovati će tamburaški zbor i dramatički odjel istoga društva. Političko društvo „Edinstvo“. Predsjedničtvu političkoga društva „Edinstvo“ povijediv g. odbornike i zamjenike za nedjelju dne 9. t. mj. u 10/4 sati jugo k redovitoj sjednici u prostorije „Delavskoga podporočnoga društva“ (Via Molin piccolo br. 1). Na razpravi biti će osim nekih predloga i castavak programa za buduću glavnu skupštinu.

Koncert „Tržaškoga Sokola“ biti će u nedjelju dne 16. t. mj. u hotelu „Europa“. Sudjelovati će tamburaški zbor i dramatički odjel istoga društva. Novoimenovani splitsko-makarski biskup prevar. g. Nakić zasjeti će — kako se glasa — biekopni stolici u Splitu dne 6. t. mj. Splitčani i u obće njegovih novi biskupiani pripravljaju mu srdaćne ovačije. Bilo retuno po crkvu i narod!

Iz biskupske konvikta svđe žalje nam prijatelj sliedeću žalostnu tužiljku. Zadnjeg dana prošloga mjeseca izgubio je nas konvikt jeknjava od najčestitijih mlađica, koji polaze svđe državnu gimnaziju. Toga dana premiun našime četvrtokolac Ivan Flegar, rodom iz Novakid kod Fazina uzor mladića u stakom pogledu. Bijaše mu tekar 16 godina ali je svojim umom, marljivošću i ponosanjem nadkriljivao sveve sućenike. Prerana smrt ugrabi nam učitor-potomac, dika i druga a razvijenim roditeljem nenakonadniva sin. U subotu postiće podne bijaše mu krasan sprovod, kod kojeg sudjelovaše profesori gimnazije sa g. ravnateljem na čelu. Gimnazijalna mladež, više kanonika i drugih svećenika. Još nebijaje zatvoren prerni grob nezaboravnom Flegaru eto nam iznova nenziko smrti. U nedjelju u jutro posko ta nemilosrdnica iznenada drugi mladi život zivit t. j. Petra Grbec petoškolca, rođen u Lančiću, diku i nadu obitelji i našega naroda. Eto u jednom čednu izgubimo dve mlade grandice, koje bi bili danas sutra na utjehu i korist njihovoj svojosti i hrvatskomu rodu tužne Istru.

Počivali u miru čestiti mladići i ugledali su u Vas Vaš raztuženi drugovi. Glavne skupštine. Mužka i ženska podružnica sv. Cirila i Metoda u Trstu imati će tekmog ovoga mjeseca svoje redovite glavne skupštine i to prva dne 16. t. mj., a posljednja dne 23. t. mj. Programe tih skupština doneti će u budućim brojevima. Počivali u miru čestiti mladići i ugledali su u Vas Vaš raztuženi drugovi.

Iz zlatnog Praga piše nam prijatelj početkom marca: Nagodba, sklopljena između Staročeha i Njemačke razdražila je pučanstvo našu starodavnu kraljevinu i više nego li se to tiče naše sv. vjere u kraljevinu Italiju, svjedoči nam sliedeći dogodaj: Koncem prošloga mjeseca nosio je neki svećenik u Rimu sv. Ottajstvo jednomu umirajućem. Najednom obkole svećenika na ulici okrabuljani nitkovi te ga počemu izmazuhivati, zlostavljati i bacati ga na poskok se sv. sakramentonu na zemlju. Jedan od tih bezbožnika htjede dapače svećenika noćem probasti, no na sreću dodje policija i oslobođi od tih lopežu nevjoljiva svećenika. To se je dogodilo u glavnom gradu Italije, u vječnom Rimu, gdje god spadare po miloj volji talijanski liberalci. Zar ne — istarski „italianizam“ — da moraju biti krasni odnosa u Vašoj občanoj zemlji?

Iz zlatnog Praga piše nam prijatelj početkom marta: Nagodba, sklopljena između Staročeha i Njemačke razdražila je pučanstvo našu starodavnu kraljevinu i više nego li se to tiče našem zemlji. Staročehi i Njemačka razdražili su se iznad vrha, jer su postigli ono, da su ih Niemi pomoći bečkih prijatelja na tanak led napeljali. Radi toga i nastoje rada privaci njihovi Rieger i Matuš opravdati svoje popuštanje, el njih težko vjeruju i oni, koji ih inče slike aliđe. Niemi — osim najbljesnijih — taru si ruke smijuću se izpod vrha, jer su postigli ono, da su ih davno težili t. j. razdjele i razdjeljene kraljevine Češke po narodnostib, priznanje njemačkoga jezika kao državnoga i potinje u zakutak českoga državnoga prava. Posljedice ovoga popuštanja, el njih težko vjeruju i oni, koji ih inče slike aliđe. Niemi — osim najbljesnijih — taru si ruke smijuću se izpod vrha, jer su postigli ono, da su ih davno težili t. j. razdjele i razdjeljene kraljevine Češke po narodnostib, priznanje njemačkoga jezika kao državnoga i potinje u zakutak českoga državnoga prava. Posljedice ovoga popuštanja ocitući će bez dvojbe.

Službeni česki tehnički obdržavali su prošlog četvrteta u jednoj dvorani tehničku skupštinu. Prisustvovalo je do 300 dijeknjekli profesoara i rektora tehničke. Na dnevnem redu bijaše među ostalim predlog, da se podnese ministarstvu nauke molba, da bi tehničari poslije državnoga izpitisa dobili naslov doktora i na politička prava, koja uživaju doktori prava. Predlog bijaše nakon ozbiljnog i trieznog razpravljanja skoro jednoglasno prihvaten. Izabrana bijaše četvorica tehničara, koji će taj predlog zagovarati na

obšenitoj, skupštini tebačara, koja će se sastati tek u godine u Beče.

Drugi predmet dnevnoga reda, da se naime podeli rektorom političke mjesto g. Rainer. Mi želimo, da u rukoj na sjednici u zemaljskim saborima, bježe na predlog prijavnog rektora skinut se dnevnoga reda. Rektor je naime spomenio, da će se tim pitanjem baviti zemaljsko zastupstvo, te da je pristojnije, da se rješenje istoga nju prepubliši.

Prišla subote bježe ovdje svečano proslavljen 60. rođendan naše glasovite rodoljubkinje i pisateljice Karoline Švete. Narodni pisi uručili njoj krasan album sa umjetnički izrađenim slikama iz njezinoga rođenoga kraja.

Naša školska Matica, koja imade istu svrhu kano i Vaša družba sv. Cirila i Metoda, t. j. urogo mladiću u nečudnom duhu i jeziku u onih krajevima, gdje njoj najviše priči odnarodjenje, sabrala je prošle godine 147.000 for. milodara i dohodaka. Žešta ljepe svata aka se pomisli, da se i kod nas uviek sabire u narodu i plemenite svrhe.

Buduće godine imati čemo u našoj "stolji Prab" zemaljsku izložbu, na koju će pohrbiti bez dvojebiči ostala pobratimска slavenska plemena. U tu svrhu biti će priredjeni izleti posebnimi vlastovima iz svih slavenskih zemalja. Onom svrgdom nuda se stisnuti i Vama, g. urednicu, poslje se toliko godine prijateljski ruku Vaš iškrene.

Ladi la v.

Talijansko pravdoljubije. Zadnjem "Istri" se tuži, da su njezini mladići kod Pazina vikali, "živio" kad je prolazila kocija dra. Egidija Mraka. Zašto se nije tužilo, kad su njezini "bravi Pisinotti" onako prošasali napali u večer dne 22. decembra 1884. naše mladominske na kolodvoru u Pazinu? Za onaj divljacički čin nije imala rječi, jer su ga počinili u aobraženim mladićima, muževi, a sada kad su se krabulje na putnu ponedeljak malko pošalile, valja ih odmah pribiti na križ. Gdje je tu pravica?

Iz Lovraničine piše nam prijatelj koncem februara. Dne 24. februara obdržala se opet občinska sjednica u Lovrani sa istim dnevnim redom kao i dne 12. istog mjeseca. Kako sam Vam u zadnjem dopisu javio, bježe druga točka dnevnog redat: citanje molbah nastjecateljih za občinsko tajnika. Načelnik bi rado g. Josipa Fiorentina sadanjega tajnika u Dubašnici, te predloži, da koji je za njega, neka izvoli ustati. Nijedan zastupnik nije glasovao za predlog g. načelnika, a to je znak, da g. J. Fiorentini ne mare, a neće ga zato, što nezna hrvatskog jezika u pismu i govoru, kojim se izključivo služe svi občinari občine lovranške. Gosp. načelnik reče, da g. Fiorentini (na proprio fiorentini!) zna hrvatski. Zastupnici odgorore, da neuju razloga vjeruju g. načelniku, jer je g. Fiorentini u svojoj molbi naveo, da između ostalih jezika zna i nekakovo "slavo", dakle ne hrvatski. Odato ne nezna, koji jezik slavenski on razumije, dati ruski ili češki, poljski ili bugarski. Ako razumije koga od ovih, onda nije za občinu lovranšku. Iza propala predloga g. načelnika hrvatska stranka predloži, da se opet raspisati natječaj u četiri novine, name u "Našoj Slogi", "Narodnom listu", "L'Oservatore Triestino" i "L'Istria". Napokon gospoda izjavile, da su već do grde stiti opozicije, t. j. mošćeničkih i berštečkih zastupnika i da će se čim skorije gledati odcepiti od podobčinu Mošćenice i Beršet. Mi njim rado priznajemo, da su opozicije, "štusi", ali su mogli odmah zauzeti kad se je konstituiralo današnje občinsko zastupstvo, da treba računati sa ovakvoj jakom i složnom opozicijom, a oni su ju prezirali, kao da je u neima, neizabavši nijednog občinstva savjetniku od njezine strane. Napokon hrvatska stranka nezabjejava ni više ni manje, nego da se zakoni vrati i da se zastupnikom govor i niše kako oni razumiju, t. j. hrvatski, pak mirna Bosna.

Pri glasovanju o predlogu hrvatske stranke usta se je bio i g. upravitelj mošćeničke podobčine, ali čim je opazio, da se gospoda nisu ustala, bogme i on se odmah natrag posjedne. U ostalom usamo se, da će mu gospoda cprstoti ovi nehotični napram njim učinjeni pogrešku. Ovaj čovjek kao upravitelj one podobčine godine 1887. nije metnuo u racun buljetne od domaće soli, t. j. 4 novčića od svakoga što pripadaju občinskoj blagajni i nekoliko njih od godine 1886. Sada je sveto na koncu prošle godine u racun metnuo.

Znateljni smo, kako je bio ovo gospodar upravitelj "pogrešio"? Na sjednici je bio i kotarski komesar. Na njemu, da uvek na sjednici dođe, ako se kani doći do kakvog valjajućeg proti občinu sara sredstva, sve majere, koje mu stoju po pravu na raspolaganje. Tri dana neprestane poziva preda se preko 80 stropicistih gradjana i inih veoma uglednih osoba, nastojeći donati od njih sve tajne, sve njihove, nekih, da mu gusjenice obrste voćke, zeleninu itd. neka se dade sada na posao, nebo vasprije grčke! Namjno se puna pa neće kasnije zaista truda žaliti.

Promet trgovčkih brodova u Trstu tri dana ali svu njegovu napori bili bi utrudnici, da se nisu kritci sami odali i u godinu 1889. Izjavje, što je sastavljala deputacija tričanske burze za god. 1889. time postrojili, da će sami odgororati za svoja djela. Susti odgorovao samo za avučnu osobu, a sva njegova nastojanja, da luci vadimo slike podatke. Kroz dobu isti i ostale, bile su sreći bačene u vjetar. Obitujemo ih bijaše osam i to četvorica, koji su potupili prozore Marjanoviću, dvojica Černkoviću, a dvojica kao tobožni, "intelektualni" početnici. U četvrti

bilje je kod ovdješnjeg kotarskog suda, glavna razprava, a obitanci tučeni su radi zlobne estete tudjeg vlastučeva. Ni dijelomična intervencija dra. Marjanovića, kojega je sveta dužnost, da studira branii avenčilišne gradjane, ni krasna obrana Dericenica nepomože ništa. Madjarone moralu se zadovoljiti. Odudjeni bijaju svim i to: dvojica tobožnji, "intelektualni" početnici na 65 dana zatvora; dvojica, koji polupase prozore Černkoviću na 60 dana zatvora i na odstetu; a četvorica, koji polupase prozore dra. Marjanoviću na 8 dana zatvora. Prva četvorica uložile nistvornu žabu.

Prodi se tijedan "odila veoma živahna razprava u gospodarskom odboru gradskega zastupstva, kako da se čim više umanjiti, koja se nanaša Zagrebu uređenjem državne točarne i ukinućem regalnoga prava, te dalj se ima dostaviti vlasti privredni odkupu tog prava u iznosu od 2 milijuna forinti, ili dalj se ima odbiti od kupinu i pobrati nadalje potrošaču. Zaključeno bje, da se stota od 2.000.000 for. prijavi, ali uz izričitu opazku, da se grad ne odriće time prava pobiranja potrošarne, koja mu pripada po §. 18. hrvatsko-ugarske nagode od godine 1869.

Hrvatski sabor otvorio se u četvrtak dne 20. pr. m. te je jur obavio vilo raznih posava davaći oduška svome raznatom srcu, što se je na drugi svjet prešao veliki — Madjar — Andrašev! U petak odgodio je predsjednik sjednice, a budući urekao za utork 26. pr. m.

Mila n.

Nastupao se. Prošloga čedno nastupao se Lloydov parobrod "Arciduchessa Carlotta" blizu Igrana kod Makarske u Dalmaciji. Nasukanom parobrodu skočio na pomoć dva dalmatinska parobroda i u Lloyd mu je odmah poslao pomoć. Do danas nebi jaše parobrod jošte oslobođen.

"Matica Hrvatska". Na drugom mještuanu poziv "Maticu Hrvatsku" na donosimo poziv "Maticu Hrvatsku" na njezine starce i nove predplatnike, te njezine knjige, koje su upravo izdale. Ordje pokojavimo, da je naše uredništvo jur primilo netom izdale knjige, te ovim opozivom pozivlje čitatelje, da se — koji iele može — predplati na upravo prekrasne knjige, kojih dan. Preporučamo ujedno svim onim, koji žele imati vrlo krasno vezane knjige naše "Maticu", da se obrate na kojigove "Maticu Hrvatsku" g. Ivana Schneidera (Frankopanska ulica br. 4). Poznato bo je, da su dosadašnje "Matične" knjige toli ukusno i solidno vezane, da njim nitko prigovoriti nemže. Eto cijena vezanih knjigant: Kipčić: Iz bilinskoga sveta. Knjiga III. elegantno vezana 80 novčića. — Rubar: Poviest rimskih careva. Knjiga II. 60 novčića. — Maretić: Slaveni u davnini 40 novčića. — Senoša: Sarajevo pripoviesti. Svezak II. 40 novčića. — Sundecić: Izabrane pjesme 60 novčića. — Kumičić: Teodora 30 novčića. — Vojnović: Psyche 30 novčića. — Novak: Podgorice pripoviede 30 novčića. — Harambašić: Pjesme pripoviesti 30 novčića. Ukupno 4 for. — Privredni grčkih i rimskih klasičnih. Sedmi svezak. Tacit Kornelije: Manja djela, elegantno vezana 40 novčića, kod njega se mogu dobiti i originalne korice svih dodata izdajalih "Matičnih" knjiga.

Političko društvo za koruške Slovence. Prvak koruških Slovaca župnik i na rodni zastupnik Gregor Einspieler razslijde pozive na avoje suzvezdja Široku tužnu Koruške pozivajući jih za 6. t. m. na sastanak u Celovac, gdje bi se imalo osavjetati katoličko-političko i gospodarsko društvo za koruške Slovence. Bilo to u dobar čas za potlačenja nam braću u Keceljanu, za kojega poričko već imajući. Kako se uzravno njegovo srce, kad mu dopane u ruke točni zapisnik o cijelom teku zabave na komersu, teko bi opisati; samo, onaj može to naslučiti, koji

gazad, napose pogibeljne gusjenice, koja se krije ukoj oko njegovih krasnih ustana. Sada je zgoda, da ovo hrvatsko prostorijto neće voće, drugu drvetje, zeleninu itd. Sada je najbolje vrije, da se tim nezbilja proti občinu sara sredstva, sve pozanim gostovima na rep stanje. Susti gospodar morao bi sada ocistiti voće i druga stabla od gojeda gusjenice, koja vise na granicama, na graji i živice. Tko nečeli, da mu gusjenice obrste voće, zeleninu itd. neka se dade sada na posao, pa neće kasnije zaista truda žaliti.

Promet trgovčkih brodova u Trstu je izjavje, što je sastavljala deputacija tričanske burze za god. 1889. time postrojili, da će sami odgororati za svoja djela. Susti odgorovao samo za avučnu osobu, a sva njegova nastojanja, da luci vadimo slike podatke. Kroz dobu isti i trajao, da se zaključiti, pak prispjeli brodova, dajući se zaključiti, da će parobrodi za mnogo vremena prkositi jedrenjacam, nu ipak smo uvjereni, da velike jedrenjacam neće propasti, nego ju pokazale — takmiti se sa parobrodima.

Neuku nauka.

Ovčji gnoj. Pod ovim se imenom razumjeva ne samo ovčji već i kožji goj. Smatra se, da je ovaj između svih stajskih gojova najbolji. Nije onoliko vratio koliko je konjski goj, ali je veoma djonatan i trajao, te glede toga jednak je govedjenu. Obito je prilogni ilovastom, sabutu i hladnoj zeljini.

Ovčji se goj na dva načina upotrebjuje, ili pustajući da ovce stope u toru, te tako goj ostaju u zemlji, a to se zove torenje, ili se kupi kao svaki drugi, to se bacu po njivi. Prvi se način uspješno rabi, ako je zemlja pjeskovita i labka, a za sabite zemlje slabos odgovara. Ovčji goci se u stajali nahoditi, obično je sabijen bilo stoga što životinje malog zula izbacuju puno gustih izmetica naprav tekućih, bilo stoga što ga iste životinje puno gaze. Toj se neprilično može doaskočiti ukuci da baci u staju zemlje, koja upija sok što bi inače isao izgubljen, bilo što prieći, da se iste izmetne preteć gusku.

Ovčji se goj na dva načina upotrebjuje, ili pustajući da ovce stope u toru, te tako goj ostaju u zemlji, a to se zove torenje, ili se kupi kao svaki drugi, to se bacu po njivi. Prvi se način uspješno rabi, ako je zemlja pjeskovita i labka, a za sabite zemlje slabos odgovara. Ovčji goci se u stajali nahoditi, obično je sabijen bilo stoga što životinje malog zula izbacuju puno gustih izmetica naprav tekućih, bilo stoga što ga iste životinje puno gaze. Toj se neprilično može doaskočiti ukuci da baci u staju zemlje, koja upija sok što bi inače isao izgubljen, bilo što prieći, da se iste izmetne preteć gusku.

Obično se bacu na hektar zemlje 12.000 do 15.000 ovčjeg gnoja, a u vlažnoj se zemlji posave brzo razvori. S ovčjim se gnojem okoristi na osobiti način duhan, kopljenje, i cvjetanje. Prija pšenici kad pojedno rasti a veoma je zgodan za vinograd napadnut od vinova ušenca a liečen pomoću sumporognog ugljika.

G. L.

Kopriva (žigavica) kao sredstvo za čišćenje stakala i staklenog posudja. Ima tako potamnjelih stakala i staklenog posudja, da se nikako nedaju savsina izprati. Ipak ako se i stakla u ljetno doba dobro nataru koprivom, namotenom u daždevici, paizperu u daždevici, postanu čista i prozirna, kao da su nova. Staklene posudje, u kojem se je držalo i druge maste stvari, najljepše se isprese lukšjom. Staklenice od vina ili kvasine isprese sa najprije vodom i lugom (pelom) od kamenog ugljika, operu koprivom daždevicima. Carafice, staklenice za vodu i ribe, na kojih se uhvatila neka mrlja, vrapna, peru se najljepše vodom, kojeg se mijesalo samo malo solne kiselice ili pak kvasinom (octom), kojeg se je primješalo nešto soli.

G. P.

Privredni grčki i rimskih klasičnih. Sedmi svezak. Tacit Kornelije: Manja djela, elegantno vezana 40 novčića, kod njega se mogu dobiti i originalne korice svih dodata izdajalih "Matičnih" knjiga.

Političko društvo za koruške Slovence. Prvak koruških Slovaca župnik i na rodni zastupnik Gregor Einspieler razslijde pozive na avoje suzvezdja Široku tužnu Koruške pozivajući jih za 6. t. m. na sastanak u Celovac, gdje bi se imalo osavjetati katoličko-političko i gospodarsko društvo za koruške Slovence. Bilo to u dobar čas za potlačenja nam braću u Keceljanu, za kojega poričko već imajući. Kako se uzravno njegovo srce, kad mu dopane u ruke točni zapisnik o cijelom teku zabave na komersu, teko bi opisati; samo, onaj može to naslučiti, koji

Književnost.

Matica Hrvatska počela je posavjeti odanas, t. j. 6. ožujka o. g. djeti i razslijditi svoje knjige za god. 1889., i to na broju njih deset.

1. Kipčić Mišo: Iz bilinskoga sveta. Knjiga treća. Sa dvadeset i osam elika (Poučna knjižnica XIV.) Sna. 256 str.

2. Rabar Ivan: Poviest rimskih carova. Drugi dio (Svjetske povijesti knjiga IV.) Sna. IV. 376 str.

3. Maretić Tomo: Slaveni u davni. VIII. 256 str.

